

[Justitsministeren]

at føre proces og ikke uden at lide væsentlige afsavn kan betale de omkostninger, der er forbundet med sagen.

Denne bestemmelse indebærer således, at fri proces kun kan meddeles, hvis ansøgeren konkret opfylder nogle nærmere angivne økonomiske betingelser, og hvis der i den foreliggende sag er udsigt til, at retten vil give den pågældende medhold i kravet.

Efter retsplejelovens § 331 kan der imidlertid, når særlige grunde taler derfor, efter ansøgning meddeles fri proces, selv om betingelserne i § 330 ikke er opfyldt. Det gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation.

Efter retsplejelovens § 330, stk. 4, meddeles fri proces efter denne bestemmelse i 1. instans af vedkommende statsamt. Statsamtets afgørelse kan påklages til Justitsministeriet (Civilretsdirektoratet). Fri proces efter retsplejelovens § 331 meddeles af justitsministeren (Civilretsdirektoratet).

Som det fremgår, beror spørgsmålet om, hvorvidt fri proces kan meddeles, på en helt konkret vurdering af ansøgerens forhold og den sag, der ønskes anlagt. Det er således ikke muligt generelt at angive, om de nævnte obligationsejere kan få fri proces under en retssag.

Da Justitsministeriet endvidere som anført er klageinstans for så vidt angår statsamtens afgørelser efter § 330 om fri proces, vil det også af principielle grunde være forkert, hvis jeg udtaler mig nærmere om det rejste spørgsmål.

Jeg må derfor henvise de nævnte obligationsejere til at indgive ansøgning om fri proces i overensstemmelse med de omtalte regler.

Om det tilsagn om fri proces, som jeg den 30. oktober 1993 gav Sparekassen Nordjylland, kan jeg oplyse, at dette havde sammenhæng med, at regeringen samtidig havde opfordret sparekassen til at anlægge anerkendelsessøgsmål mod staten, således at sagen kunne afgøres ved domstolene. Det var på denne baggrund og henset til sagens karakter, at jeg tilkendegav, at jeg var indstillet på at meddele Sparekassen Nordjylland fri proces til en sådan anerkendelsessag, jf. retsplejelovens § 331.

Spm. nr. S 205

Til *finansministeren* (15/11 93) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil regeringen overveje at ændre Kammeradvokaturen således, at staten i fremtiden ikke betjener sig af ét firma, men for eksempel har en liste over 10 af de største advokatfirmaer, hvor man frit kan vælge i hvert enkelt tilfælde?«

Begrundelse

Hvis alene et enkelt advokatfirma repræsenterer staten, er staten så stor en klient, at der kan opstå mistanke om, at advokatfirmaet optræder som regeringens forlængede arm i et eller andet politisk spil. Dette kan undgås ved, at man har flere firmaer at vælge imellem.

På den måde bliver afhængigheden af staten som klient mindre, og staten opnår ved denne konkurrence mellem de forskellige firmaer, at hvert enkelt firma yder sit yderste.

Mistanken om afhængighed vil hermed også være fjernet.

Svar (22/11 93):

Finansministeren (Lykketoft):

I regeringen er der ikke på nuværende tidspunkt overvejelser om at ændre kammeradvokatordningen som skitseret i spørgsmålet.

Den nuværende kammeradvokatordning bygger på en aftale mellem Finansministeriet og Kammeradvokaturen, hvorefter vedkommende sikres fortrinsret til at føre statens sager. Til gengæld for denne fortrinsstilling opnår staten en rabat i forhold til de almindelige salærtakster, som er fastsat af Advokatrådet.

Med en ordning med flere kammeradvokater vil staten miste denne salærrabat.

Fordelene ved en fast kammeradvokat er endvidere, at vedkommende opnår et indgående kendskab til statsadministrationens arbejdsmåde og arbejdsvilkår, og at staten er sikret en juridisk rådgiver, der i sjælden grad er specialiseret i offentlig forvaltning.

Endelig kan det oplyses, at der allerede i den nuværende aftale mellem Finansministeriet og Kammeradvokaturen findes en dispensationsbestemmelse, der giver staten mulighed for at benytte andre advokater i særlige tilfælde.

Spm. nr. S 190

Til *sundhedsministeren* (10/11 93) af: